

5. LIEPĀJAS PAŠVALDĪBAS IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTI

5.1. APTAUJAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

Laika posmā no 2019. gada 26. septembra līdz 15. novembrim Liepājas pašvaldība veica Liepājas iedzīvotāju aptauju. Aptaujas mērķis bija noskaidrot iedzīvotāju viedokli par uzlabojumiem attiecībā uz katru no 13 tematiskajām jomām. Aptauja tika izplatīta pašvaldības mājaslapā liepaja.lv, pašvaldības izdevumā "Katram liepājniekam", portālā liepajniekiem.lv un Liepājas pašvaldības Facebook vietnē. Aptauja sastāvēja no 26 jautājumiem - katrai no 13 nozarēm bija iespēja sniegt tās aktualitātes vērtējumu un priekšlikumus nozares uzlabojumiem. Turpmāk tekstā ir dota aptaujas rezultātu analīze par uzlabojumu nepieciešamību sociālās aizsardzības nozarē Liepājas pašvaldībā.

Kopumā aptaujā piedalījās 270 respondenti, kuru ieskatā vidējais sociālās aizsardzības jomas aktualitātes vērtējums bija 3,57 balles no 5 ballēm (9. vieta no 13). Komentārus konkrēti par sociālās aizsardzības tematisko jomu izteica 114 respondenti. Kopumā tika identificēti 143 ar sociālās aizsardzības nozari saistīti komentāri. No tiem vien 70 komentāri (49%) ir atzīti par atbilstošiem (skatīt skaidrojumu zemāk tekstā) turpmākai datu apstrādei.

Respondentu sniegto atbilžu apstrādes rezultātā tika iegūti šādi secinājumi:

- Sociālās aizsardzības nosacīto apakšnozaru griezumā relatīvi apjomīgākais komentāru īpatsvars ir veltīts apakšnozarei "Sociālie pakalpojumi un palīdzībai" (32,9%).
- Apakšnozaru atsevišķu snieguma aspektu plāknē visbiežāk atbilstošo komentāru vidū tika pieminēti šādi pilnveidojamie aspekti:
 - Sociālie pakalpojumi un palīdzība: Esošo atbalsta pakalpojumu vēriena nepietiekamība (24,3%);
 - Bērnu un ģimenes politika: Esošo atbalsta pakalpojumu nepietiekama intensitāte (15,7%);
 - Nozares pārvaldība: Sociālās politikas mērķu sasniegšanas neadekvātā stratēģija (10%)

Kopsummā šie trīs aspekti reprezentē 50% visu derīgo komentāru satura būtību.

Pilnvērtīgai ainai par respondentu sniegto atbilžu biežuma sadalījumu apakšnozaru un tiem saistošo aspektu griezumā skatīt abas zemāk pievienotās tabulas, kur ir redzams atbilžu sadalījums pa visām definētajām sociālās aizsardzības apakšnozarēm un to darbības aspektiem (skatīt Tabulu 5.1. un Tabulu 5.2.):

TABULA 5.1. KOMENTĀRU SKAITA UN ĪPATSVARA SADALĪJUMS PĒC SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS APAKŠNOZARĒM

Apakšnozare	Komentāru skaits	Īpatsvars
Sociālie pakalpojumi un palīdzība	23	32,9%
Sociālā infrastruktūra un cilvēkresursu piesaiste/attīstība	8	11,4%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība	17	24,3%
Bērnu un ģimenes politika	14	20,0%
Nozares pārvaldība	8	11,4%
Kopā	70	100%

TABULA 5.2. KOMENTĀRU SKAITA UN ĪPATSVARA SADALĪJUMS ATBILSTOŠI SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS APAKŠNOZARU SNIEGUMA PROBLĒMĀM

Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Komentāru skaits	Īpatsvars
Sociālie pakalpojumi un palīdzība: Esošo atbalsta pakalpojumu vēriena nepietiekamība	17	24,3%
Bērnu un ģimenes politika: Esošo atbalsta pakalpojumu nepietiekama intensitāte	11	15,7%
Nozares pārvaldība: Sociālās politikas mērķu sasniegšanas neadekvātā stratēģija	7	10,0%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība (Darba tirgus): Interesēm un kvalifikācijai atbilstošo brīvo darba vietu trūkums	4	5,7%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība (Darba tirgus): Vecumu/dzimumu diskriminējošs darba tirgus	4	5,7%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība (Vides pieejamība): Risinājumu trūkums cilvēkiem ar kustību traucējumiem	4	5,7%
Sociālie pakalpojumi un palīdzība: Atbalsta pakalpojumu veidu nepietiekamība	3	4,3%
Sociālā infrastruktūra un cilvēkresursu piesaiste/attīstība (Infrastruktūra): Esošās sociālās infrastruktūras apjoma nepietiekamība	3	4,3%
Sociālā infrastruktūra un cilvēkresursu piesaiste/attīstība (Cilvēkresursi): Neapmierinoša apkalpojošā personāla attieksme	3	4,3%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība (Darba tirgus): Informācijas aprites trūkums par aktuālajām vakancēm	3	4,3%
Sociālie pakalpojumi un palīdzība: Nepilnīga informācijas aprīte par pieejamajiem atbalsta pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību	2	2,9%
Sociālā infrastruktūra un cilvēkresursu piesaiste/attīstība (Cilvēkresursi): Neapmierinoša apkalpojošā personāla kvalifikācija	2	2,9%
Bērnu un ģimenes politika: Aplama ģimeņu atbalsta politikas stratēģija	2	2,9%
Sociālie pakalpojumi un palīdzība: Neapmierinoša esošo pakalpojumu kvalitāte	1	1,4%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība (Darba tirgus): Bezdarbnieku pārkvalifikācijas kursu zemā kvalitāte	1	1,4%
Vides, darba tirgus un pakalpojumu pieejamība (Vides pieejamība): Esošo risinājumu cilvēkiem ar kustību traucējumiem kvalitatīvās nepilnības	1	1,4%
Bērnu un ģimenes politika: Atbalsta pakalpojumu trūkums	1	1,4%
Nozares pārvaldība: Neefektīvi funkcionējošas sociālās iestādes	1	1,4%
Kopā	70	100%

5.2. APTAUJAS REZULTĀTU APSTRĀDES METODIKA

Apkopotās aptaujas informācijas apstrādē tika ņemts vērā, ka vienas personas komentāra ietvaros bieži vien ietilpst vairāki komentāri par dažādiem nozares snieguma aspektiem. Vadoties no tā, sociālās aizsardzības aptaujas rezultātu apstrādes pirmajā posmā tika identificēti 143 komentāri.

Nākamajā apstrādes posmā tika veikta šo komentāru sašķirošana pēc to lietderības pazīmes, atsiļājot nelietderīgos viedokļus.

Nelietderīgi komentāri tika identificēti, balstoties uz šādām raksturīpašībām (iekavās dots to īpatsvars):

- Neskaidri formulēts attīstības priekšlikums (5,5%), piem., “Pārliecināt tautu”;
- Vispārīgs/nekonkrēts priekšlikuma formulējums (9,6%), piem., “Jāuzlabo gandrīz viss, jo nekā nopietna nav no sociālas aizsardzības”;
- Daļēji vispārīgs komentārs - norādīts pilnveidojamais subjekts, bet nav konkretizēts pilnveidojamais aspekts (8,2%), piem., “Sociālā vide vecāka gadagājuma cilvēkiem, pansionāti”;
- Daļēji vispārīgs komentārs - norādīts pilnveidojamais aspekts, bet nav konkretizēts pilnveidojamais subjekts (6,8%), piem., “Vairāk informāciju”;
- Komentārs neatbilst aptaujas mērķim (1,4%), piem., “Mazāk maksāt pabalstus visiem šiem dīkdieniem”;
- Formulētā problēma vai priekšlikums pieprasa papildu lietderības vai apgalvojuma patiesības pamatojumus (2,7%), piem., “Sociāliem darbiniekiem nepieciešams algas paaugstinājums”;
- Kritika neattiecas uz/pārsniedz pašvaldības pilnvaras (5,5%), piem., “Tas, kas nav pašvaldības ziņā: pensionēšanās vecuma samazināšana”;
- Izteiktais priekšlikums jau īstenots (1,4%), piem., “vajag programmas kuras var palīdzēt darba meklēšana, vai mainīt/uzlabot kvalifikāciju lai atrast darbu cita jomā.”;
- Komentāra vērtējums neļauj definēt nozares problēmas vai to risinājumus (1,4%), piem., “Pagaidām viss ir labi; paldies Liepājas sociālajam dienestam³”;
- Uz citu tematisko jomu (57,5%).

No 143 komentāriem tika atsiļāti 73 iepriekš minētā rakstura komentāri. Tādā veidā tālākai apstrādei tika iegūti 70 komentāri.

Komentāri bija izteikti gan problēmu, gan to risināšanas priekšlikumu veidā. Tomēr tā kā attīstības priekšlikumi pamatā izriet no respondentam aktuālās problēmas, kura liedz pilnvērtīgi apmierināt vajadzības no pētāmās nozares, šie priekšlikumi tika pārformulēti par problēmām, piem., komentārs “Lielāks atbalsts no pašvaldības paredzams tādai ārpusģimenes aprūpei kā aizbildņi un audžuģimenes...” tika iekļauts apakšnozares “Sociālie pakalpojumi un palīdzība” problēmā “Esošo atbalsta pakalpojumu vēriena nepietiekamība”. Konkrētāki neapmierinoša snieguma komentāri, kā arī skaidri formulēti risinājumu priekšlikumi tika izcelti un apkopoti Tabulā 5.3.

5.3. APTAUJAS REZULTĀTU KOPSAVILKUMA TABULA

Zemāk Tabulā 5.3. ir strukturēti apkopoti visi pēc iepriekš aprakstītās metodikas atzītie lietderīgie 70 komentāri. Pirms pievērsties tabulas satura izpētei, zemāk aprakstīta tabulas uzbūve un tajā ietvertās informācijas organizācija.

³ No krievu valodas tulkots šāds teksts: “Пока всё хорошо, спасибо Лиепайскому СОБЕСУ!”

Tabula sastāv no četrām slejām ar šādiem tās saturu paskaidrojošajiem virsrakstiem: “Apakšnozare”, “Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts”, “Pieminēšanas biežums”, “Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi”.

Kolonnā ar virsrakstu “Apakšnozares un tematikas” tiek parādīts pētāmās tematiskās nozares iedalījums pēc nosacītām apakšnozarēm. Šīs apakšnozares atspoguļo gan nozares pakalpojumu sniegšanā iesaistītos funkcionālos resursus, kā arī dažādus pakalpojuma veidus. Tematikas vēl smalkāk apkopo apakšnozaru tipoloģiski vienveidīgos darbības aspektus.

Nākamajā sleja pa labi (ar virsrakstu “Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts”) tiek izcelti katrai apakšnozarei raksturīgie nepilnīgie funkcionālā snieguma aspekti, kuri tiešās vai netiešās kritikas (izteikts kā priekšlikums, kas pēc būtības risina kādu nepilnību) veidolā tika pieminēti aptaujā par šo tematisko nozari.

Kolonnā “Pieminēšanas biežums” tiek parādīts, cik reizes respondenti kritikas vai uzlabošanas priekšlikuma veidā pieminēja attiecīgās apakšnozares kreisajā blakus-slejā norādīto funkcionālo aspektu.

Labās malas slejā “Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi” ir apkopoti konkrēto sniegumu potenciāli uzlabojoši respondentu priekšlikumi. Priekšlikumiem, kas pieminēti biežāk kā vienu reizi, ir norādīts tā pieminēšanas biežums.

TABULA 5.3. IEDZĪVOTĀJU APTAUJAS REZULTĀTU TEMATISKI STRUKTURĒTS KOPSAVILKUMS PAR SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS NOZARI

Apakšnozare un tematika	Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Piemin. biežums	Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi
Sociālie pakalpojumi un palīdzība	Neapmierinoša esošo atbalsta pakalpojumu kvalitāte	1	Sistēmiski un holistiski pakalpojumi iedzīvotājiem (starpprofesionāļu komanda, kas nodarbojas ar cilvēka problēmu risināšanu sistēmiski - medicīna, sociālā aprūpe, nodarbinātība, dzīvesvieta, izglītība).
	Esošo atbalsta pakalpojumu vēriena nepietiekamība Tostarp, - Finansiālo atvieglojumu trūkums pensionāriem (2) - Nepietiekams atbalsts invalīdiem (1) un invalīdu aprūpētājiem (1) - Atbalsta trūkums zem nabadzības sliekšņa nonākušajiem indivīdiem - pret nabadzību cīnās tikai dažas kristīgās vai privātās organizācijas - Trūkst darba ņēmēju interešu aizstāvības attiecībās ar darba devējiem	17	- Vispārīgi: - Nepieļaut samazināt sociālos atbalstus ne termiņu, ne finanšu ziņā - Daugavpilī pabalstu saņēmējiem papildus tiek piešķirta atlaide komunālajiem maksājumiem - Vardarbība: Vardarbībā cietušo personu atbalsta palielināšana (2) - Paplašināt psihologu pakalpojumu pieejamību - Pagarināt uzturēšanās ilgumu krīzes centrā varmācības upuriem vai sniegt atbalstu jaunas dzīves vietas piešķiršanā, jo alternatīvas dzīves vietas trūkums ir viens galvenajiem cēloņiem, kāpēc vardarbības upuri netiek vaļā no saviem pāridarītājiem, ar kuriem tiem ir kopīga dzīvesvieta - Sabiedriskais transports: - Piešķirt sabiedriskā transporta maksas atvieglojumus visiem maznodrošināto ģimeņu locekļiem - Sabiedriskā transporta braukšanas maksas atvieglojumus piešķirt jau no 75 gadu vecuma Vairāk sabiedrības saliedētību/ieciētību veicinošus pasākumus/aktivitātes (4)

Apakšnozare un tematika		Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Piemin. biežums	Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi
		Atbalsta pakalpojumu veidu nepietiekamība	3	- Pensionāriem nepieciešami vairāki pulcēšanās centriņi mikrorajonos pret vientulību, par kopīgu sadarbību, fizisku un garīgu stiprināšanos, draudzēšanos, lai aizmirstu par ikdienas nebūšanām un sāpēm - Izveidot atbalsta programmu emocionālā vardarbībā nonākušajiem cilvēkiem, sievietēm ar bērniem. - Piedāvāt jauniem topošiem vecākiem iziet vecāku kursus (līdzīgi, kā audžuģimenēm)
		Nepilnīga informācijas aprīte par pieejamajiem atbalsta pakalpojumiem un to saņemšanas kārtību	2	
Sociālā infrastruktūra un cilvēkresursu piesaiste/attīstība	Infrastruktūra	Esošās sociālās infrastruktūras apjoma nepietiekamība Tostarp, - Pansionātu nepietiekamība (2) - Nepieciešama sociālās aprūpes iestāde Liepājā	3	
	Cilvēkresursi	Neapmierinoša apkalpojošā personāla attieksme Tostarp, NVA un Sociālajā dienestā	3	
		Neapmierinoša apkalpojošā personāla kvalifikācija	2	Nemītīgi jāceļ darbinieku kvalifikācija un informētības līmenis par jaunākajiem normatīvajiem dokumentiem
	Darba tirgus	Interesēm un kvalifikācijai atbilstošo brīvo darba vietu trūkums Tostarp, Nepietiekams vakanču apjoms komercpakalpojumu jomā	4	

Apakšnozare un tematika		Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Piemin. biežums	Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi
		Vecumu/dzimumu diskriminējošs darba tirgus Tostarp, ▪ Pieprasījuma trūkums pēc pirmspensijas vecuma darbaspēka (3) ▪ Nepietiekami daudzveidīgs brīvo vakanču piedāvājums sievietēm	4	
		Bezdarbnieku pārkvalifikācijas kursu zemā kvalitāte	1	
		Informācijas aprites trūkums par aktuālajām vakancēm	3	▪ Popularizēt alternatīvos vakanču portālus ▪ Konsolidēt visu tīmeklī pieejamo informāciju par brīvajām darba vietām Liepājā un Kurzemē vienā tīmekļa vietnē
	Vides pieejamība	Risinājumu trūkums cilvēkiem ar kustību traucējumiem Tostarp, ▪ Piekļuves risinājumu trūkums (4), tostarp, ○ Pašvaldības iestādēs (1) ○ Sabiedriskajā transportā (1)	4	▪ Autobusiem būtu jābūt pielāgotiem pasažieru ratiņkrēslā uzņemšanai
		Esošo risinājumu cilvēkiem ar kustību traucējumiem kvalitatīvās nepilnības	1	▪ Sakārtot slīpās ietves, kuras domātas vieglākai piekļuvei objektos, bet nav ņemti vērā vietējie laikapstākļi, kad aukstā laikā veidojas apledojums un slīpās pieejas kļūst bīstamas, nepārvaramas visiem

Apakšnozare un tematika	Neapmierinošs apakšnozares snieguma aspekts	Piemin. biežums	Problēmu risinājumu/ attīstības iespēju priekšlikumi
Bērnu un ģimenes politika	Esošo atbalsta pakalpojumu nepietiekama intensitāte Tostarp, - Nepietiekama Liepājas ģimeņu aktivitāte uzņemties audžuģimenes atbildību Pašvaldības atbalsta trūkums daudzbērnu ģimenēm (2) - Bērnu ar invaliditāti integrācijas pūliņu trūkums vispārīgā mērķu īstenošanā	11	- Sniegt vērienīgāku atbalstu bāreņu aizbildņiem un audžuģimenēm - Daudzbērnu ģimeņu statusu būtu jāpiešķir ģimenēm, kas ir no 3 bērniem - Pašvaldībai nodrošināt pabalstu par katru jaundzimušo liepājnieku Sniegt vērienīgāku sociālo atbalstu skolēniem, nodrošinot pabalstus, brīvpusdienas un bezmaksas sabiedrisko transportu (2)
	Atbalsta pakalpojumu daudzveidības trūkums (ģimenēm ar bērniem)	1	
	Aplama ģimeņu atbalsta politikas stratēģija	2	- Pabalstu un atvieglojumu piešķiršanai ģimenēm vadīties ne tikai pēc bērnu skaita, bet arī pēc bērnu vecāku pieredzi, respektīvi, ģimeņu atbalsta politikā piešķirt lielāku uzsvāri jaunām ģimenēm ar mazāku bērnu skaitu - Demogrāfijas uzlabošanā likt uzsvāri uz vecāku ar augstāko izglītību atbalstam nevis atbalstot dzimstību sociālā riska ģimenēs
Nozares pārvaldība	Sociālās politikas mērķu sasniegšanas neadekvātā stratēģija	7	Uzsvāri maiņa no bezdarbnieku atbalsta uz vērienīgāku mazpelnošo strādājošo atbalstu (2) Likt uzsvāri uz sociālo uzņēmējdarbību sociālo problēmu risināšanā pilsētā (2) Sociālajam atbalstam būtu jāveicina nevis dīkdienību, bet gan tieksmi kļūt par pilnvērtīgu sabiedrības locekli (3)
	Neefektīvi funkcionējošas sociālās iestādes	1	Bāriņtiesa jāizslēdz ciet - uzdevumi jānodod bērnu aizsardzības dienestam